

Készíts tervet lelked számára!

Időpont: Újév napja, 1930. január 1. [Helyszín: Győr – Öregtemplom]

Alapige: Jakab 4:13-17.

Nosza immár ti, a kik azt mondjátok: Ma vagy holnap elmegyünk ama városba, és ott töltünk egy esztendő, és kalmárkodunk, és nyerünk; A kik nem tudjátok mit hoz a holnap: mert micsoda a ti életetek? Bizony pára az, a mely rövid ideig látszik, azután pedig eltűnik. Holott ezt kellene mondanotok: Ha az Úr akarja és élünk, ím ezt, vagy amazt fogjuk cselekedni. Ti ellenben elbizakodottságtokban dicsekedtek: Minden ilyen dicsekedés gonosz. A ki azért tudna jót cselekedni, és nem cselekszik, bűne az annak.

Keresztyén Testvéreim! Az újév a tervezgetések napja. Ahogy a gyermek rákönyököl az asztalra és kártyavárákat épít és belerakja bábuit, színes képzeletében olyan az, mint egy kacsalábon forgó mesebeli várkastély. Ezen a napon valóban gyermek lesz az ember. Ahogy beletekint az új év titokzatos sötétségébe, terveket lát és terveket építget. Ez az ige azonban "mintha" a tervezgetések ellen szólana. Azonban csak mintha, mert nem az van itt mondva, hogy ne tervezgessetek, mert hiábavaló, a halál minden pillanatban jöhet és romba döntheti, hanem hogy a tervezgetésben nem szabad magunkban bízónak lenni, mert tervünk felett ott áll Isten és szolgálja a Halál. Nem azt mondja, hogy hiába tervezünk, úgysis az lesz, amit Isten akar, hanem "ha az Úr akarja és élünk, ím ezt vagy amazt fogjuk cselekedni." Tehát nem mondja, ne legyenek álmaink, nem akarja, hogy rabszolgái legyünk az életnek, akik máról holnapra tengetik életük. Nem akarja, hogy olyanok legyünk, mint az országút porának csúszómászó bogara, mely addig mászkál ott, míg az élet szekere keresztül nem tapos rajta. Nekünk szabad álmodnunk és terveket csinálnunk, mert minden reménység, és Isten reménykedő embereket akar övéiből csinálni. Sas szemeket akar adni, mely meglátja még a láthatatlant is.

A reménységben örvendezők legyetek – mondja egy helyen az Ige, mert minden reménység nem más, mint Istenben való bizakodás. Ha az ember csak magában és a körülményekben bízna, nem lenne reménye. A reménység annak bizonyítéka, hogy Istenbe vetettük bizodalunkat. Az Isten talán semminek nem örül annyira, mint a beléje vetett bizalomnak, mely azt mondja: Istennel semmi sem lehetetlen, Vele minden lehetséges. És semmi nem fáj annyira Istennek, mint a bizalmatlanság, amely nem más, mint szeretetében való kételkedés.

Isten tehát nem azt akarja, hogy ne reménykedjünk, hanem hogy reménykedésekben bizonyos dolgokat el ne felejtsetek. Az első vers azt mondja: nem szabad elfelejteni a testi tervek mellett a lelki terveket.

Mikor Jakab apostol ezeket a verseket leírta, szeme előtt bizonyára megjelent egy üzletember, aki lámpája alatt, kiterített írásai felett görnyedve számoszlopokat ad össze, s mikor lezárta könyvét és boldogan állapítja meg, hogy üzleti munkája nem volt hiábavaló, akkor lesröfölja lámpáját és a sötétben elkezdi gondolkodni azon, hol lehetne az új évben még jobban kiterjeszteni és jövedelmezőbbé tenni az üzletet.

Ne gondoljátok, keresztyén testvéreim, hogy mikor Jakab apostol ideállítja lelki szemeink elé ezt az embert, akkor gúnyt akar belőle csinálni. Jakab apostol mind a két lábával a földön élt és nagyon meg tudta érteni a földi kötelességeket. Ő nem az az idealista ember volt, aki elfelejtette azt, hogy az ember kenyérral is él. Nem azért állítja elibénk, hogy azt mondja: Isten mentsen attól, hogy ilyenek legyetek. Isten nem akarja, hogy aszkéta életet éljünk és kivonjuk magunkat az élet kötelességeiből. Istennek öröme van abban az üzletemberben, aki becsületes munkával eredményt ér el és el tudja tartani azokat, akiknek gondját az ő vállaira tette le. Isten azt akarja, hogy terveink legyenek, csak nem szabad elfelejtkezni arról, hogy nemcsak kenyérral él az ember, arról, hogy nekem örökkévaló értékem, lelkem is van, amit nem szabad elhanyagolnom az újesztendőben. Meg kell építened a lelked terveit is!

Hadd kérdezzek meg, mikor elgondoltad azt, hogy az új évben mit fogsz csinálni, hogy hol töltöd az új esztendőt, mondd, volt valami része benne lelkednek is? Volt a költségvetésedben csak egyetlenegy kicsiny tétel is, amely a te lelked szükségletéről gondoskodott?

Ezért könyörög Jakab apostol, lelked számára is készíts egy tervet, hogy hol fogja ezt az évet tölteni!

"Ma, vagy holnap elmegyünk ama városba és ott töltünk egy esztendőt és kalmárkodunk és nyerünk." Oh, milyen más lenne ez az esztendő, ha előre elhatároznánk, hogy ott fogjuk tölteni időnket, hol lelkünk nyerni fog. Ez az üzletember bizonyosan nem olyan várost szemelt ki magának, hol nagyobb károsodást szenvedett volna, hanem ahol kalmárkodásával nyereségét emelhetette. Mikor te a lelki terveidet megcsinálod, van-e benned annyi üzleti érzék, hogy lelked számára ott jelölsz ki tartózkodási helyet, hol az nyerni fog. Hadd mondjam itt még azt is, hogy annak az üzletembernek sok nehézséggel is meg kellett küzdenie az új helyen, hogy akadály állott előtte, talán más kereskedő pokolra kívánta, de ő annak ellenére is letelepedett. Lássátok,

nektek nem kell megküzdeni semmi ellenségeskedéssel és kiutasítással, mert a lélek üdítő forrásvizénél tárt karokkal hívogat Krisztus: Jöjjetek énhozzám mindnyájan...

Nézzétek, ez az öreg templom kitért két kapujával vár benneteket. Oh, mondjátok: elmegyünk ide, itt töltünk egy esztendő, és kalmárkodunk és nyerünk. Várnak benneteket azok az egyszerű hajlékok, melyek megnyitották ajtajukat a bibliaórák számára.

Nem tudom, azok közé tartozol-e, kinek életprogramjához, életszükségletéhez tartozik a templomba és bibliaóra járás, úgy, mint a mindennapi kenyér? Ha nem, kérdezd meg azokat, kik ma egy éve azt fogadták, hogy itt töltenek egy évet, azok majd megmondják neked, mit nyertek és kalmárkodtak itt. Azok majd megmondják, nincs még egy ilyen jó üzlet a világon, mely ilyen nagy nyereséggel zárulna.

Tovább is beszél az Ige: "Akik nem tudjátok, mit hoz a holnap, mert micsoda a ti életetek? Bizony pára az, mely rövid ideig létezik, azután pedig eltűnik." A mulandóság hangja csendül meg e versben és adja a másik gondolatot: nem szabad elfelejtenünk a jövőre gondolás mellett az elmúlás gondolatát sem. Jakab apostol azt üzeni, a jövőben élés mellett nem szabad elfelejtkeznünk az elmúlásról. Nem szabad úgy berendezkednünk, mintha mi mindig itt élnénk. Nem szabad elfelejteni, hogy minden lehullott falevél, megásott sír, minden koporsó, mellyel az utcán találkozunk, minden betegség, mely bennünket ágyba dönt, egy-egy ősz hajszál, vagy szédülés, mind-mind azt üzeni: ember, por vagy és porrá kell lenned, pára vagy, amely rövid ideig látszik, azután pedig eltűnik.

Ne gondoljátok azt, hogy az elmúlásra való gondolás károsan befolyásolja terveinket, hogy aki a halálra gondol és tudatában van megsemmisülésének, az lemond az életről. Nem! A halál gondolata nem életsorvasztó, hanem életélesztő gondolat. Nem takarja le a paraszt, hanem mint a szél, éleszti az élet tüzét, hogy még jobban lobogjon. Nem tétlenségre visz bennünket, hanem minél jobban közeledek a halálhoz, annál jobban sürget engem. Az időm ki van szabva, nem tehetem ölbe kezemet, amit ma megtehetek, nem teszem el holnapra, mert ki tudja, a holnap enyém lesz-e még? „Munkálkodjatok, míg nappal vagyon” – mondja a Biblia!

Nem hiszem, hogy ne lett volna ez évben ismerőseid vagy hozzátartozóid között haláleset, ha volt, megértheted, milyen igaza van Jakab apostolnak, hogy nem szabad a mulandóságról elfelejtkezned. Az én jó ismerőseim közül is ragadott el a halál, akik egyik nap még olyanok voltak, mint a viharral dacoló tölgy, és másnap már halottak voltak. Senki nem tudja meddig tart a nappal! Oh, keresztyén testvérem, indulj neki úgy ennek az évnek, hogy ne mulassz el semmit kötelességeidből, mert lehet, hogy még az éjjel eljön a számonkérés pillanata. Úgy szeress ebben az évben, mint aki nem tudod, nem utoljára szeretsz-e, és úgy csókold

szeretteidet, hogy talán a jövő évben már nem csókolhatod őket. Oh, az el nem csókolt csók és az el nem mondott szó könnyei hiába öntözik majd a sírt! Ott áll mögötted ebben az évben a Feketelovak és hajt, sürget téged: siess, dolgozzál, szeress, míg nappal vagyon!

Csináljátok hát meg lelki terveiteket a jövőendő elgondolása mellett az elmúlásra való gondolattal. Keresd az Istent, míg megtalálható. Nem tudhatod, meddig lesz nyitva számodra ennek a templomnak ajtaja. Nem kell-e életed hátralévő idejét ágyban tölteni és onnét kíváncsítani ide?

Keresd az Istent, míg nappal vagyon!

Azt mondja Jakab apostol tovább: „Holott azt kellene mondanotok: ha az Úr akarja és élünk, ím ezt vagy azt csináljuk.” Ebben a versben benne van az, hogy nekünk az önmagunkban való bizakodás mellett nem szabad elfelejteni Isten akaratának felsőbbrendűségét. Isten azért is szereti a reménykedőket és tervezgetőket, mert van bennük önbizalom. Soha nem szerette Jézus azokat az embereket, kikben nem volt önbizalom. Nézzétek, a talentumok példázatában volt egy ember, aki a kapott egy talentumot elásta, mert félt, hogy azt is elveszíti. A számonkérés után Jézus feleletéből nem érzed-e, testvérem, hogyan csendül ki valami szent felháborodás: Nem tudad-e, hogy az egy talentumot kamatosan kellett volna visszaadni? Isten nem szereti azokat, kikben nincsen önbizalom, mert az ilyen ember lebecsüli Isten ajándékát, és azt az egy talentumot, melyet Isten az ő kezébe tett le, figyelmet nem érdemlő mennyiségnek tartja. Csak nem szabad elfelejtenünk azt, hogy önerőnk felett van egy magasabb hatalom. Minden tervünk felett legyen egy láthatatlan felírás: ha az Isten is úgy akarja.

Nem az az ideális, hogy mi terveket csinálunk és jóváhagyás végett betérjesztjük Istenhez, hanem vigyük oda Isten elé az új esztendő nyitott fehér könyvét és mondjuk azt: Írd bele, Uram, amit akarsz velünk cselekedni, mire akarsz bennünket használni és hol, s mi megyünk!

Keresztyén testvéreim, Istennek gyönyörűsége telik abban, hogyha tervünk valóra válik, és még jobban abban, ha az Ő tervei sikerülnek. Nincs olyan valaki, aki nekünk boldogabb új esztendőt kívánna vagy el is képzelne, mint amelyet Isten kíván nekem és kitervel, ha kész az én életem felett az Ő akarata.

Van még egy utolsó vers: „Aki azért tudna jót cselekedni és nem cselekszik, bűne az annak.”

Keresztyén Testvéreim! Ebben az utolsó gondolatban Jakab apostol a gonosz tervezgetéstől a jó tervezgetés felé irányít bennünket azt mondva: a mi tervezgetésünknel ne csak az adott helyzetre, hanem körülményeink lehetőségére is gondoljunk. Legtöbb ember nem

látja a lehetőségeket, vagy ha látja is, nem érzi kényszerítőnek. Hadd mondjam meg ezt világosabban. Például: mikor valaki megcsinálja újesztendei terveit és a maga céljain kívül Isten országa számára egy bizonyos összeget szeretne áldozni. Vagy: valaki elhatározza magában, hogy e gyülekezet álma minél hamarabb valóra válhasson és ez öreg templom mellett a Rába parton megépülhessen az első evangélikus torony, hogy megcsendülhessen az első evangélikus harang. Vagy: lelki szemei előtt ott van egy messze eső városrész, és elképzeli, ennyit szeretne áldozni azért, hogy közelebb jöjjön a nádorvárosi templom építése, és így tovább, s mikor terveit megcsinálja, azt nézi, mennyi kell másra és mennyi marad erre a célra. Úgy gondolja, ez a gondolkodás igen helyes. Nem, keresztyén testvérem, Jakab apostol azt mondja: „aki azért tudna jót cselekedni és nem cselekszik, bűne az annak.”

Ne felejtse el, hogy mikor terveidet megcsinálod, és tudnál valamit tenni, amit Isten veled akar megcsináltatni és nem teszed, akkor egy bűnt követsz el: a mulasztás bűnét.

Úgy éreztem, hogy nekünk ezen a napon szükségünk volt Jakab apostol üzenetére. Oh, hát csak álmodjatok és ne szégyeneljétek terveteket. Ne fájjon nektek, ha mások kimosolyognak is benneteket, csak álmodjatok. De el ne felejtsetek, hogy meg kell építenetek lelketek terveit is, hol akarjátok tölteni az új évet. Ne felejtsetek e terveket az elmúlás gondolatával megcsinálni, mely sürgetni fog benneteket Krisztus megtalálására. Ne felejtsetek el, hogy ott van terveitek felett egy magasabb hatalom és azt, hogy amit megcselekednétek és elmulasztjátok, az is bűn.

Oh, boruljunk le, testvéreim, Isten előtt ez új év első napján és mondjuk, ne a rabszolga engedelmisségével, hanem a gyermek boldog bizalmával: Legyen meg a Te akaratod! Ámen!